

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що виходять з мети навчання предмету «Музичне мистецтво», зумовлюють його багатофункціональність та єдність діагностичної, коригувальної, стимулюючо-мотиваційної, навчальної, виховної, розвивальної функцій.

Об'єктами оцінювання та перевірки досягнень є рівень сформованості основних освітніх компетенцій:

- загальнокультурної компетенції;
- предметної компетенції та компетенції особистісного самовдосконалення;
- комунікативної компетенції;
- інформаційної та навчально-пізнавальної компетенції;
- ціннісно-сенсової компетенції;
- загально-предметної та загально-культурної компетенції.

В основі системи оцінювання результатів навчання з даного предмета превалює позитивне ставлення до кожного учня, рівень його особистісних досягнень, а не рівень його недоліків і прорахунків. Індивідуальний та диференційований підходи до оцінювання теж мають надзвичайно важливе значення, адже спеціальні художні здібності (музичний слух, відчуття ритму, вокальні дані, образне сприймання, уява тощо) впливають на освітні результати учнів.

Комплексна перевірка та оцінка, яка інтегрує результати всіх структурних компонентів навчально-практичної та культурознавчої діяльності учнів, дають змогу вчителю об'єктивно та гуманно оцінити учнів з різними ступенями художніх здібностей і ставлення до навчання, активністю, ініціативністю.

Структурні компоненти навчально-практичної та культурознавчої діяльності:

Змістовий компонент - техніко-виконавські та художньо-образні знання, обсяг яких зазначений програмою з музичного мистецтва:

- загальне уявлення про музику, як вид мистецтва;
- види музичного мистецтва (народна музика, професійна музика. Взаємодія музики з іншими видами мистецтва - образотворче мистецтво, архітектура, література, театр, цирк тощо);
- елементарна обізнаність про музичні жанри (камерно-вокальна музика, жанри хорової музики, камерно-інструментальна музика, симфонічна музика).
- музика народів, котрі проживають на території України (білорусів, поляків, кримських татар, молдаван, росіян, болгар, угорців, румун та ін.), музика народів світу;

- образний зміст музики;
- музика XVI – XVIII століття, музика XIX – XX століття, сучасна музика;
- музичне мистецтво в нашому житті, новаторство в музичному мистецтві.

Операційно-організаційний компонент – дії, способи дій, вміння, навички, діяльність

- предметні (відповідно до змісту навчального предмету «Музичне мистецтво»);

- загальнонавчальні (аналізувати, планувати, організовувати, контролювати процес і результати виконання завдання, вміння користуватися підручником та іншим приладдям), розумові (порівнювати, класифікувати, узагальнювати);

- практичні навички та вміння – виконання дій та завдань музично-естетичного характеру.

Емоційно-мотиваційний компонент - ставлення до навчально-практичної діяльності.

Ставлення оцінюються за:

- характером і силою (байдуже, недостатньо виразне, позитивне, позитивно-зацікавлене, сильно виражене позитивне);
- дієвістю (від пасивного-споглядального до активно дієвого);
- сталістю (короткочасна, епізодична, достатньо стала, високий рівень стабільності).

Зазначені характеристики змістового, операційно-організаційного та емоційно-мотиваційного компонентів навчання дитини покладено в основу визначення рівнів навчальних досягнень в учнів з порушеннями інтелектуального розвитку з навчального предмета «Музичне мистецтво»: I – початковий, II – середній, III – достатній, та характеристики навчальних досягнень із зазначенням бального оцінювання (таблиця 1). Відповідно для учнів з помірним ступенем інтелектуального порушення – рівні: I – початковий, II – середній, III – достатній; характеристики навчальних досягнень і сформованості життєвої компетентності (таблиця 2).

Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня

I рівень – початковий

Учень (учениця) сприймає музичні твори на частковому рівні, не має сформованого художньо-образного мислення, елементарних навичок та вмінь у практичній музичній діяльності. Ставлення до навчання байдуже або й негативне, потребує пильного контролю та допомоги вчителя.

II рівень – середній

Учень (учениця) здатний сприймати музичні твори, хоч і не розуміє їх художньо-образної сфери, знає елементи музичної термінології. Має здатність виконувати окремі музичні твори – пісні, котрі мають конкретну словесну умову, ставлення до навчання зацікавлене, стає.

III рівень – достатній

Учень (учениця) сприймає і виконує музичні твори, досить повно аналізує художньо образний зміст твору, хоч робить мало узагальнень; достатньо володіє

спеціальною музичною термінологією. Ставлення до навчання стало, виразне, позитивне.

Таблиця 1

Рівень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня
I – початковий	1	Учень (учениця) частково та фрагментарно сприймає та виконує музичні твори, небагатослівно їх характеризує, демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення, елементарні навички та вміння у практичній музичній діяльності.
	2	Учень (учениця) володіє незначною частиною тематичного матеріалу, має слабо сформований рівень сприйняття музичних творів, виявляє певні вміння й навички, володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні.
	3	Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти музичних творів із конкретним образно-художнім змістом, знає незначну частину музичного матеріалу; володіє обмеженим термінологічним запасом.
II – середній	4	Учень (учениця) виявляє знання і розуміння основних тематичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити порівняння, висновок щодо прослуханої чи виконаної музики.
	5	Учень (учениця) здатний сприймати й виконувати музичні твори, але робить не переконливі висновки, не послідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки, не достатньо володіє спеціальною музичною термінологією.
	6	Учень (учениця) знає найважливіший тематичний музичний матеріал, але знання не стійкі, спостерігаються помітні позитивні зміни у музичній діяльності учнів, уміє сприймати і виконувати музичні твори.
III – достатній	7	Учень (учениця) уміє сприймати і виконувати музичні твори, аналізує художньо-образний зміст твору, але домінує конкретне мислення, йому бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень; не завжди вміє поєднувати музичні твори та життєві явища.
	8	Учень (учениця) виявляє достатнє засвоєння тематичного музичного матеріалу, використовує без допомоги спеціальну музичну термінологію; самостійно систематизує та узагальнює музичний матеріал.
	9	Учень (учениця) має міцні знання програмового матеріалу, аналізує музичні твори, володіє спеціальною

		музичною термінологією; уміє обґрунтовано довести думку щодо музичних явищ.
--	--	---

Таблиця 2

Рівень	Характеристика навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня
I - початковий	Учень (учениця) сприймає музичні твори частково, фрагментарно. Виконує окремі дії музично-інтонаційного характеру лише за повної підтримки вчителя. Художньо-образне мислення не сформоване. Ставлення до навчання байдуже. Потребує значної постійної допомоги, повної підтримки та супроводу з боку вчителя.
II – середній	Учень (учениця) сприймає основну частину тематичного матеріалу, рівень сприйняття музичних творів слабкий. Демонструє елементарні навички та вміння практичної музичної діяльності. Знає значну частину музичного, тематичного матеріалу. Словниковий та термінологічний запас обмежений. Потребує схвалення, постійної допомоги, супроводу, контролю та стимулювання.
III – достатній	Учень (учениця) сприймає музичні твори на репродуктивному рівні, але не розуміє їх художньо-образної сфери. Має певні, обмежені знання музичної термінології. Виконує прості завдання музично-інтонаційного змісту за наслідуванням і словесною інструкцією. Ставлення до навчання ситуативне. Потребує контролю, стимулювання до діяльності.
Сформованість життєвої компетентності	
- має уявлення про загальнолюдські, естетичні та художні цінності; - намагається спілкуватися рідною, державною мовою; - знає елементи музичної грамоти, правила акустики; - застосовує набуті вокально-хорові навички; - виконує прості завдання музично-інтонаційного змісту; - виявляє власні художні інтереси; - здатний організовувати власну художню творчу діяльність, свій час для пізнання, сприймання музичного мистецтва; - співпрацює у команді (групі); - бере участь у культурно-мистецьких проектах, відвідує заклади культури і мистецтва; - демонструє повагу до своєї культури і традицій, Батьківщини.	

Враховуючи сучасні вимоги та підходи до організації освітнього процесу, ідеї **розвиткового** навчання, загальнодидактичні принципи, реалізуючи їх шляхом розвитку емоційного, адекватного сприймання музики учнями з інтелектуальними порушеннями у процесі включення їх у різні види естетичної діяльності, потрібно добирати ігрові, креативні форми контролю. При цьому тематичне оцінювання залишається основним. Підсумкове оцінювання проводиться наприкінці навчального року, а поточне виконує стимулюючу функцію.

Гуманність і доброзичливість у спілкуванні з кожним учнем – наріжний камінь (підґрунтя) системи оцінювання навчальних досягнень учнів зазначеної категорії.